

EIROPAS PARLAMENTS

2014 - 2019

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja

---

2014/2238(INI)

7.5.2015

ATZINUMS

Sniegusi Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja

Nodarbinātības un sociālo lietu komitejai

par videi nekaitīgas nodarbinātības iniciatīvu — darbvieta izveides potenciāla izmantošana zaļajā ekonomikā
(2014/2238(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Eleonora Evi*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Nodarbinātības un sociālo lietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atkārtoti uzsver vajadzību virzīties uz mazoglekļa ekonomiku; uzsver, ka ES valstu ekonomiku ekoloģizācija var veicināt ilgtermiņa, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi;
2. uzsver, ka divas trešdaļas dabas sniegto pakalpojumu, tostarp auglīga zeme, tīrs ūdens un gaiss, samazinās, un globālā sasilšana un bioloģiskās daudzveidības samazināšanās ir tuvu tām robežām, kuras pārsniedzot, vairs nevarēs novērst neatgriezeniskas sekas uz mūsu sabiedrībām un dabas vidi;
3. norāda, ka pastāvīga ekonomikas izaugsme ir iespējama tikai tad, ja tajā ņem vērā vides ierobežojumus; šajā sakarībā uzsver to, ka zaļā un aprites ekonomika var sniegt risinājumus vides aizsardzībai, kā arī tautsaimniecībai un sabiedrībai kopumā;
4. uzsver, ka ir vajadzīga visaptveroša politiska pieeja, lai risinātu šīs problēmas, veidotu ilgtspējīgas, pret krīzēm noturīgas Eiropas ekonomikas un pilnībā izmantotu nodarbinātības potenciālu, ko sniedz pāreja uz zaļo ekonomiku; aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt vērienīgus un integrējošus reglamentējošos, fiskālos un finanšu satvarus, lai nodrošinātu ilgtspējīgas investīcijas, stimulētu ilgtspējīgas inovācijas un tādējādi pilnībā atbrīvotu nodarbinātības potenciālu, ko rada pāreja uz zaļo ekonomiku;
5. uzsver to, ka pilnīga vides tiesību aktu īstenošanu, kā arī labāka vides jomas integrācija un politikas saskaņotība starp dažādām nozaru politikas jomām ES, ir būtiska tam, lai pilnībā izmantotu potenciālu, kas saistīts ar zaļo ekonomiku, un līdz ar to radītu vidi saudzējošas darbvietas;
6. norāda, ka Eiropas Vides aģentūras 2015. gada ziņojumā ir uzsvērti pašreizējo pasākumu nepietiekamība, lai sasniegtu mērķus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, fosilā kurināmā izmantošanas samazināšanā, cīņā pret klimata pārmaiņām un to ietekmes uz cilvēku veselību un vides kvalitāti novēršanā;
7. uzsver, ka pāreja uz ilgtspējīgu sabiedrību un ekonomiku, tostarp ilgtspējīgiem patēriņa un ražošanas modeļiem, rada potenciālu iegūt jaunas vidi saudzējošas darbvietas un pārveidot pašreizējās darbvietas par vidi saudzējošām darbvietām gandrīz visās nozarēs un visā vērtību ķēdē, sākot no pētniecības līdz ražošanai, izplatīšanai un pakalpojumiem jaunajās videi draudzīgajās augsto tehnoloģiju nozarēs, piemēram, atjaunojamo energoresursu jomā, kā arī tradicionālajās nozarēs, piemēram, ražošanā un būvniecībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā un tādās pakalpojumu nozarēs kā ēdināšana transports un izglītība; uzsver, ka šo darbvietau potenciāls paver iespējas gan augsti kvalificētam, gan nekvalificētam darbaspēkam;
8. atzīst, ka, visu apsverot, pāreja uz zaļo ekonomiku pozitīvi ietekmēs nodarbinātību, jo ilgtspējīgas saimnieciskās darbības, piemēram, enerģijas ietaupījumi vai organiskā lauksaimniecība, ir darbietilpīgākas nekā to aizvietotās darbības;

9. norāda, ka pārejai uz zaļo ekonomiku ir ievērojams potenciāls radīt vietējās darbvietas, kuras nevar pārcelt citur, tostarp ekonomikas krīzes skartajās nozarēs, piemēram, cenšoties paaugstināt energoefektivitāti būvniecības nozarē;
10. norāda, ka saskaņā ar Eiropas Vides aģentūras sniegtajām ziņām videi draudzīgo ražojumu un pakalpojumu apjoms laikposmā no 2000. līdz 2011. gadam pieauga vairāk nekā par 50 %, radot vairāk nekā 1,3 miljonus darbvietu, dodot ieguldījumu ES eksporta bilancē un ekonomikas konkurētspējā;
11. norāda, ka dalībvalstis videi draudzīgas politikas labad var ieviest atkāpes noteikumus par valsts atbalstu;
12. mudina dalībvalstis un privāto sektoru izmantot tādus instrumentus kā ekodizains, ekomarkējums, EMAS un zaļais publiskais iepirkums (GPP), jo tie var atbalstīt zaļo ekonomiku un tādējādi veicināt vidi saudzējošu darbvieta izveidi; aicina Komisiju nodrošināt ievirzošus instrumentus, lai radītu labvēlīgus tirgus apstākļus, kas ļautu pilnībā pieņemt šos brīvprātīgos instrumentus;
13. aicina dalībvalstis pievērst lielāku uzmanību tādu vides pārvaldības un ekoaudita sistēmu ieviešanai, kuru pamatā ir Eiropas standarts (ISO 14000);
14. uzsver aprītes ekonomikas ievērojamo nodarbinātības potenciālu; uzsver to, ka labāka resursefektivitāte Eiropā varētu radīt no 1,4 līdz 2,8 miljonus jaunu darbvietu un ka pāreja uz ekonomiku, kas balstīta uz ražojumu izturīgumu un iespējām tos labot, var radīt darbvietas visā ražojumu dzīves ciklā tādos sektoros kā uzturēšana, remonts, atjaunināšana un atkārtota izmantošana; uzsver, ka atkritumu rašanās novēršana, ekodizains, atkārtota izmantošana un līdzīgi pasākumi ES uzņēmumiem varētu dot neto ietaupījumus EUR 600 miljardu jeb 8 % apmērā no gada apgrozījuma, vienlaikus samazinot kopējās ikgadējās siltumnīcefekta gāzu emisijas par 2–4 %;
15. uzsver to, ka, īstenojot pašreiz spēkā esošos tiesību aktus par atkritumu rašanās novēršanu un apsaimniekošanu, varētu radīt vairāk nekā 400 000 vidi saudzējošu darbvietu; atgādina, ka papildu 180 000 vidi saudzējošu darbvietu būtu radījusi atkritumu direktīvu pārskatīšana, ko Komisija diemžēl ir atsaukusi; uzsver, ka, īstenojot energoefektivitātes un energotaupības pasākumus, varētu radīt līdz pat 2 miljoniem vidi saudzējošu darbvietu, kā arī vēl 3 miljonus varētu radīt atjaunojamo energoresursu nozarē;
16. aicina Komisiju ievērot tās apņemšanos līdz 2015. gada beigām iesniegt jaunu priekšlikumu, lai pārskatītu ES tiesību aktus atkritumu apsaimniekošanas jomā, pamatojoties uz holistisku pieeju, kas pievēršas visam ražojumu aprītes ciklam, tostarp atkritumu rašanās novēršanai, nosprauž ES resursefektivitātes mērķus, kuri ierobežo resursu un enerģijas patēriņu, un atbilstošu galveno rādītāju un veicina ražojumu ekodizainu, lai atvieglotu otrreizēju izmantošanu un pārstrādi, ņemot vērā visu ražojuma ciklu ar mērķi nodrošināt izejvielu ilgtspējīgu pārvaldību; uzsver vajadzību saglabāt tādas otrreizējās pārstrādes mērķlielumus, kas ir vismaz tikpat vērienīgi, cik atsauktajā priekšlikumā; aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt otrreizējo (pēcpārstrādes) izejvielu tirgu;
17. norāda, ka vairāk nekā 14 miljoni darbvietu Eiropā ir tieši atkarīgas no ekosistēmām un

bioloģiskās daudzveidības, tostarp mežsaimniecībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā; uzsver, ka šo nozaru ekoloģizācija varētu palielināt nodarbināto cilvēku skaitu un stimulēt šo nozaru izturētspēju, kas savukārt veicinātu ilgtspējīgu nodarbinātību; norāda, ka investīcijas zaļajā infrastruktūrā nodrošina daudzus sabiedriskos, ekonomiskos un ekoloģiskos ieguvumus, tostarp darbvietu radīšanu;

18. aicina dalībvalstis izstrādāt programmas vides aizsardzībai un saglabāšanai, nepieļaut un novērst hidroģeoloģisko nestabilitāti, izveidot zaļās infrastruktūras un lēmumu pieņemšanas procesā pilnībā ņemt vērā dabas kapitāla un ekosistēmu pakalpojumu vērtību; uzsver nepieciešamību atbalstīt ilgtspējīgu attīstību vietējā un reģionālajā līmenī, jo tas ir svarīgs faktors videi nekaitīgas nodarbinātības nodrošināšanā;
19. atzīst, ka ilgtspējīgas lauksaimnieciskās ražošanas apvienošana ar lauku saimniecību bioloģiskās daudzveidības uzraudzību un aizsardzību un turpmāku lauksaimniecības produktu viedo marķēšanu, norādot to ietekmi uz vidi, ar mērķi stimulēt patērētāju pieprasījumu pēc bioloģiskās daudzveidības principiem atbilstošiem produktiem veido ievērojamu potenciālu videi nekaitīgas nodarbinātības attīstībai ES lauku apvidos;
20. norāda, ka ilgtspējīgai mežu apsaimniekošanai ir patiesi jaunu darbvietu izveides potenciāls, vienlaikus aktīvi piedaloties klimata pārmaiņu mazināšanā un bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanā;
21. aicina Komisiju un dalībvalstis pārtraukt tiešas un netiešas videi kaitīgas subsīdijas, tostarp, bet ne tikai, attiecībā uz fosilo kurināmo; aicina Komisiju izstrādāt modeļus, ko varētu īstenot dalībvalstis, lai novirzītu nodokļu slogu no darbaspēka uz vides piesārņojumu, un ņemt vērā preču un pakalpojumu ietekmi uz vidi, ievērojot principu „piesārņotājs maksā”; aicina Komisiju sniegt dalībvalstīm individuāli adresētus ieteikumus, kas var palīdzēt centienos veicināt videi nekaitīgu nodarbinātību un samazināt ekoloģiskās pēdas nospiedumu; turklāt aicina Komisiju Eiropas pusgada procesā proaktīvi integrēt ar vidi un klimatu saistītus apsvērumus ar mērķi atbalstīt vidi saudzējošu darbvietu radīšanu;
22. aicina dalībvalstis ieviest mērķtiecīgas subsīdijas un/vai nodokļu atbrīvojumus jaunizveidotiem uzņēmumiem, mikrouzņēmumiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas ražo preces un sniedz pakalpojumus ar augstu ekoloģisko pievienoto vērtību, tostarp ar kopumā pazeminātu oglekļa saturu;
23. uzsver, ka iespējas, ko sniedz 2030. gada klimata un enerģētikas pakete, nodrošina darbvietu radīšanu un vides tiesību aktu turpmāko lomu ES ilgtermiņa vides mērķu sasniegšanā un darbvietu un videi nekaitīgas izaugsmes nodrošināšanā;
24. uzsver, ka politika jāplāno ilgtermiņā un tajā jāiekļauj vērienīgi un saistoši mērķi attiecībā uz resursefektivitāti, siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, atjaunojamiem energoresursiem un energotaupību, kā arī rādītāji, ar ko novērtēt panākto progresu šo mērķu sasniegšanā; uzsver, ka politikai vajadzētu būt vērstai uz ārējo vides un sociālo izmaksu minimizēšanu un vajadzētu noteikt atbilstošu cenu par siltumnīcefekta gāzu emisijām;
25. uzsver nepieciešamību dalībvalstīm sagatavot savu ekonomiku mazoglekļa un resursu un

enerģijas ziņā efektīvai nākotnei, vienlaikus ņemot vērā iespējamo darbvietu pārvietošanas un oglekļa emisiju pārvirzes risku, ko rada klimata politikas īstenošana;

26. aicina Komisiju pēc iespējas drīzāk iesniegt priekšlikumu reformēt ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ETS), ņemot vērā nepieciešamību aizsargāt nozares, kas pakļautas ievērojamam oglekļa emisiju pārvirzes riskam;
27. aicina dalībvalstis investēt daļu no ETS rīkoto siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu izsoļu ieņēmumiem, lai izstrādātu politiku, kas palīdz pielāgoties klimata pārmaiņām un aizsargāt bioloģisko daudzveidību un jutīgus biotopus, un, to darot, attīstītu videi nekaitīgu nodarbinātību;
28. aicina Komisiju enerģētikas savienības veidošanas procesā risināt jautājumu par videi nekaitīgu nodarbinātību;
29. aicina ES un dalībvalstis noteikt obligātos enerģijas taupīšanas un energoefektivitātes mērķus un atbalstīt baltos sertifikātus kā instrumentu, kas sekmē ES energotaupības mērķu sasniegšanu; aicina dalībvalstis pilnībā īstenot un ieviest energoefektivitātes direktīvu un saglabāt apņēmību sasniegt vismaz 2030. gada energoefektivitātes mērķus;
30. aicina dalībvalstis izstrādāt un īstenot vērienīgus modernizācijas plānus ēku energoefektivitātes uzlabošanai, vienlaikus mazinot ekonomikas krīzi, kas smagi skārusi būvniecības nozari, un sasniegt Savienības mērķi attiecībā uz gandrīz nulles enerģijas patēriņu visām jaunajām ēkām; šajā sakarībā aicina dalībvalstis izstrādāt finansēšanas mehānismus, lai stimulētu investīcijas energoefektivitātes paaugstināšanā; aicina Komisiju cik drīz vien iespējams nākt klajā ar iniciatīvu „Vieds finansējums viedām ēkām”;
31. aicina dalībvalstis efektīvāk izmantot ES fondus, piemēram, finansējot zemu procentu likmju apgrozības fondus, lai veicinātu investīcijas atjaunojamajos energoresursos, energotaupībā un energoefektivitātē, atkritumu un ūdens resursu apsaimniekošanā, zaļajā infrastruktūrā, gaisa kvalitātē, bioloģiskās daudzveidības atjaunošanā un saglabāšanā un inovatīvu tīro tehnoloģiju pētniecības un izstrādes programmās;
32. aicina dalībvalstis videi nekaitīgas nodarbinātības potenciāla attīstīšanai pilnībā izmantot ES fondu un pieejamo finanšu instrumentu plašo klāstu, piemēram, Eiropas strukturālos un investīciju fondus (ESIF) un sviras potenciālu, lai varētu veicināt sinerģiju starp tiem; mudina Komisiju un dalībvalstis par prioritāti noteikt mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu finansēšanu, izmantojot ESIF investīcijas, kas atbalsta aprites un zaļās ekonomikas attīstību un vidi saudzējošu un ilgtspējīgu darbvietu radīšanu; aicina Komisiju un dalībvalstis izmantot 2016. gadā paredzēto daudzgadu finanšu shēmas (DFS) pēcvēlēšanu pārskatīšanu, lai veicinātu pāreju uz zaļo ekonomiku;
33. atzīst, ka MVU ir būtiska nozīme pārejā uz zaļo ekonomiku un vidi saudzējošu darbvietu izveidē; atbalsta Zaļā rīcības plāna mērķus un darbības attiecībā uz MVU, lai uzlabotu resursefektivitāti, atbalstītu zaļo uzņēmējdarbību, izmantotu sniegtās iespējas videi draudzīgākām vērtības ķēdēm un veicinātu zaļo MVU piekļuvi tirgum;
34. atzīst, ka Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF) varētu palīdzēt mikrouzņēmumiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem iesaistīties darbībās, kas ietver augsta līmeņa

ekoloģiskas un sociālas inovācijas;

35. norāda, ka Eirobarometra dati par MVU videi draudzīgo darbu liecina, ka enerģijas taupīšana, atkritumu apjoma samazināšana un mazāka izejmateriālu izmantošana ir kļuvusi ekonomiski izdevīga;
36. aicina Komisiju stimulēt jaunus uzņēmējdarbības modeļus, piemēram, kooperatīvus, ar mērķi paaugstināt ražošanas un izplatīšanas procesu efektivitāti, ieviešot inovatīvus resursu taupīšanas risinājumus un piedāvājot ilgtspējīgākus produktus un pakalpojumus;
37. aicina Komisiju un dalībvalstis izveidot datu bankas ar apmācības kursiem, kas paredzēti darbinieku videi draudzīgo prasmju attīstīšanai, kā arī datu bankas ar darba piedāvājumiem un dalīties ar paraugpraksi par videi nekaitīgu nodarbinātību, lai palielinātu iespējas jauniešiem, jo īpaši reģionos, kur pāreja uz ilgtspējīgu ekonomiku ir īpaši sarežģīta; aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt atbilstošas informācijas kampaņas par videi nekaitīgu nodarbinātību;
38. mudina Komisiju izstrādāt sistēmu, lai īstenotu minētos pasākumus ar mērķi nodrošināt vidi saudzējošu darbvietu saskaņotu radīšanu ES.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	6.5.2015
Galīgais balsojums	+: 61 -: 7 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Cristian-Silviu Buşoi, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Mireille D'Ornano, Miriam Dalli, Angélique Delahaye, Jørn Dohrmann, Ian Duncan, Stefan Eck, Bas Eickhout, Eleonora Evi, José Inácio Faria, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Iratxe García Pérez, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, György Hölvényi, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Josu Juaristi Abaunz, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Miroslav Mikolášik, Massimo Paolucci, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Pavel Poc, Marcus Pretzell, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Dubravka Šuica, Tibor Szanyi, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Damiano Zoffoli
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Renata Briano, Nicola Caputo, Mark Demesmaeker, Jan Huitema, Merja Kyllönen, James Nicholson, Aldo Patriciello, Marijana Petir, Gabriele Preuß, Bart Staes
Aizstājēji (200. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Arne Gericke, Catherine Stihler